

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžfk/29/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016201724
Dátum vydania rozhodnutia: 24.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1016201724.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľky: Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave, Hviezdoslavovo nám. 18, 814 37 Bratislava, IČO: 00 157 805, zastúpenej advokátskou kanceláriou MAPLE & FISH s.r.o., so sídlom Dunajská 15/A, 811 08 Bratislava, IČO: 36 718 432, v mene ktorej koná JUDr. Viliam Karas, PhD., konateľ a advokát, proti žalovaným: 1.) Výskumná agentúra, Hanulova 5/B, 841 01 Bratislava, 2.) Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, 813 30 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21502322/S04 zo dňa 20. júla 2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26250120030/Z04 zo dňa 20. júla 2016, o kasačnej sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/202/2016-105 z 2. februára 2017, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a.
- II. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- III. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.
Konanie na krajskom súde

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) napadnutým uznesením odmietol žalobu podľa § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21502322/S04 zo dňa 20. júla 2016 (ďalej len „správa“) a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26250120030/Z04 zo dňa 20. júla 2016 (ďalej len „žiadosť“) k projektu č. 26250120030 s názvom „Výbudovanie výučbového centra komunikácie a vizualizácie IKT technikou“. Zároveň krajský súd rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP.

2. Krajský súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že ASFEU ako poskytovateľ nenávratného finančného príspevku uzatvoril dňa 30. apríla 2010 Zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. 030/2010/5.1/OPVáV so žalobcom na projekt s názvom „Výbudovanie výučbového centra komunikácie a vizualizácie IKT technikou s označením ITMS 26250120030“.

3. Ďalej konštatoval, že žalobca ako verejný obstarávateľ vyhlásil verejné obstarávanie pri zadávaní nadlimitnej zákazky na dodanie tovaru na vyššie uvedený predmet zákazky, a to uverejnením oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania v Úradnom vestníku EÚ č. S 2012/S 154 pod č. 257294 zo dňa 11. augusta 2012 a vo Vestníku verejného obstarávania č. 154/2012 pod zn. 09465-MUT zo dňa 11. augusta 2012

4. Krajský súd uviedol, že dňa 21. júla 2016 žalovaný 1.) vystavil pre žalobcu list označený ako „Správa o zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov pre projekt č. 26250120030“. Jeho prílohou boli Správa o zistenej nezrovnalosti č. N21502322/S04 zo dňa 20. júla 2016, ktorá bola vypracovaná na základe vládneho auditu č. A694, č. K4029, ako aj žiadosť Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 26250120030/Z04 zo dňa 20. júla 2016.

5. S poukazom na ustanovenie § 7 SSP ďalej krajský súd konštatoval, že administratívnu kontrolu postupu zadávania zákazky na poskytnutie služby po uzavretí zmluvy na predmet zákazky nemožno považovať za rozhodovací proces vo verejnej správe a výsledné materiály z vykonanej kontroly za rozhodnutia vydané v takomto konaní, keďže kontrolou sa len zisťuje súlad postupu kontrolovaného s ustanoveniami Zákona o verejnom obstarávaní.

6. Krajský súd mal za to, že výsledné materiály z vykonanej kontroly a postup pri ich vypracovaní nepodliehajú súdnemu prieskumu v rámci úpravy správneho súdnictva v Správnom súdnom poriadku, keďže nie sú rozhodnutím správneho orgánu v zmysle SSP. Kontrola postupu zadávania zákazky predstavuje jednu z kompetencií výkonu dohľadu žalovaného.

7. Krajský súd v súlade s právnym názorom vysloveným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/26/2012 z 29. novembra 2012 a sp. zn. 4Sžf/56/2015 z 8. júna 2016 dospel k názoru, že správa a žiadosť ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože samé o sebe nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu. Správu o výsledku kontroly je možné považovať podľa názoru krajského súdu len za akýsi výstup kontroly, ktorý sa nemohol nijako dotknúť právneho postavenia žalobcu a spôsobiť mu ujmu na jeho právach. Preto súdnemu prieskumu v správnom súdnictve nepodlieha.

8. Krajský súd uviedol, že je nesporné, že v správe absentuje právne vynútiteľný výrok o povinnosti vrátiť finančné prostriedky. Skutočnosť, že došlo k finančnému vyčísleniu nezrovnalosti a jeho popisu podľa krajského súdu sama o sebe ešte nezakladá povinnosť u žalobcu vrátiť finančné prostriedky. Správou ani žiadosťou nebol žalobca zaviazaný k vráteniu finančných prostriedkov, nakoľko ide len o písomnosť s informatívnym charakterom. Z obsahu administratívneho spisu je okrem iného nesporné, že ku dňu podania žaloby nedošlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia, resp. správneho rozhodnutia o vrátení finančných prostriedkov.

9. Krajský súd sa ďalej nezaoberal námietkami žalobcu o nezákonnosti kontrolných zistení uvedených v správe, pričom uviedol, že tieto je možné preskúmať až v prípadných neskorších štádiách procesu vyvodzovania dôsledkov zo zistených porušení zákona v postupe verejného obstarávateľa, ak boli, resp. budú na základe správy vydané rozhodnutia s priamym dopadom na právne postavenie žalobcu.

10. Záverom krajský súd skonštatoval, že neboli naplnené všetky podmienky na preskúmanie rozhodnutia v rámci správneho súdnictva a preto s poukazom na ust. § 98 ods. 1 písm. g) SSP žalobu odmietol.

11. O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa ust. § 170 písm. a) SSP tak, že žiadnemu

účastníkovi konania súd náhradu trov konania nepriznal

II.

Kasačná sťažnosť

12. Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v postavení sťažovateľky v zákonom ustanovenej lehote kasačnú sťažnosť prostredníctvom svojho právneho zástupcu a žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na nové konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g) SSP) a z dôvodu, že ním došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f) SSP). Zároveň požiadala o priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti.

13. Sťažovateľka v podanej kasačnej sťažnosti uviedla, že krajský súd nezákonne odmietol žalobu podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. g) SSP pre jej neprípustnosť s odôvodnením, že neboli naplnené všetky podmienky na preskúmanie napadnutého rozhodnutia v rámci správneho súdnictva, nakoľko žaloba smeruje proti aktu orgánu verejnej správy v administratívnom konaní, ktorý nemohol mať za následok ujmu na subjektívnych právach sťažovateľky.

14. Sťažovateľka mala za to, že Správa o zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov je rozhodnutie majúce povahu sui generis, ktoré zasahuje do subjektívnych práv sťažovateľky v tom rozsahu, že jej ukladá povinnosť zaplatiť istinu vo výške 74.123,56 Eur pod hrozbou sankcie bez možnosti využitia riadneho opravného prostriedku.

15. Sťažovateľka uviedla, že v prípade ak by nepodala voči správe a žiadosti žalobu a súčasne by neuhradila vyššie uvedenú sumu, tak by jej v zmysle ustanovenia § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore hrozila sankcia navýšenia sumy uvedenej v žiadosti. Z uvedených dôvodov je správa a žiadosť rozhodnutím, ktoré je preskúmateľné na vecne a miestne príslušnom súde Slovenskej republiky. V opačnom prípade dochádza k porušeniu práv sťažovateľky garantovaných ústavou, zákonmi Slovenskej republiky a Európskej únie domáhať sa ochrany svojich práv pred súdom.

16. Napádané uznesenie krajského súdu je podľa sťažovateľky v rozpore s predchádzajúcou judikatúrou krajského súdu, ako i s judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej Správa o zistenej nezrovnalosti v spojení so žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov je spôsobilým predmetom prieskumu v správnom súdnictve a zasahuje do práv a oprávnených záujmov sťažovateľky. K súdnej preskúmateľnosti správy sťažovateľka poukázala na rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 6S/2308/2012 zo 4. júla 2014, rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5SŽi/20/2012 z 28. februára 2013, sp. zn. 5SŽf/26/2014 z 28. apríla 2016 a sp. zn. 6SŽp/1/2009 z 29. apríla 2010.

17. Sťažovateľka sa nestotožnila so záverom krajského súdu, že rozhodnutie (správa a žiadosť) neobsahuje právne vynútiteľný výrok o povinnosti vrátiť finančné prostriedky a ide len o písomnosť s informatívnym charakterom. V tejto súvislosti poukázala na osobitný právny predpis v zmysle ustanovenia § 180 ods. 1 SSP, zákon o pomoci a podpore, ktorý neupravuje žiadne riadne opravné prostriedky, ktorými by sa mohla sťažovateľka voči správe a žiadosti brániť. Z tohto dôvodu, ako i z dôvodu právnej istoty a skutočnosti, že neuhradením istiny vo výške 74.123,56 Eur v lehote uvedenej v žiadosti hrozí sťažovateľke v zmysle ustanovenia § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore navýšenie sumy na jeden a pol násobok, najviac však 100 % poskytnutého príspevku, sa sťažovateľka domáhala ochrany svojich subjektívnych práv súdnou cestou.

18. Ďalej poukázala na tvrdenie krajského súdu, ktorý v odôvodnení napádaného uznesenia uvádza, že k svojim záverom dospel v súlade s právnym názorom vysloveným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5SŽf/26/2012 z 29. novembra 2012 a v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4SŽf/56/2015 z 8. júna 2016.

19. Sťažovateľka konštatovala, že tým, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho

posúdenia predmetnej právnej veci a to tak, že žalobu odmietol podľa ustanovenia § 98 ods. 1 písm. g) SSP a zároveň znemožnil sťažovateľke, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V ďalšom sťažovateľka poukázala na konštantnú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces (sp. zn. III. ÚS 7/08, sp. zn. IV. ÚS 1/02 z 26. septembra 2002, sp. zn. I.ÚS 119/07, sp. zn. IV. ÚS 110/09 z 2. apríla 2009, sp. zn. IV.ÚS 115/03 z 3. júla 2003).

20. K návrhu na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti sťažovateľka uviedla, že sú splnené obe zákonné podmienky a síce hrozba závažnej ujmy a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom.

21. K prvej podmienke uviedla, že v prípade vymáhania korekcie stanovenej vo výške 74.123,56 Eur v spojení s ďalšími korekciami, ktoré boli sťažovateľke uložené, hrozí sťažovateľke riziko prerušenia výkonu jej činnosti a s tým súvisiace ohrozenie výkonu poslania sťažovateľky.

22. K otázke verejného záujmu uviedla, že priznanie odkladného účinku predmetnej kasačnej sťažnosti nie je v rozpore s verejným záujmom. Podľa názoru sťažovateľky práve nepriznaním odkladného účinku kasačnej sťažnosti by došlo k porušeniu verejného záujmu, keďže viac ako 615 študentov v súčasnosti študujúcich na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave by bolo nútených prerušiť svoje štúdium v dôsledku likvidačného finančného dopadu ďalšieho vymáhania danej korekcie voči sťažovateľke.

III.

Vyjadrenie žalovaného 1.)

23. Žalovaný 1.) v písomnom vyjadrení zo dňa 27.04.2017 navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol podľa § 461 SSP, nakoľko mal za to, že krajský súd rozhodol správne a zákonne. Podľa názoru žalovaného 1.) sa konajúci súd riadne vysporiadal s predmetom konania a napadnutú správu a žiadosť posúdil ako výzvu podľa § 27a ods. 4 zák. č. 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva a jasne uviedol, že správa a žiadosť nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve. Správa a žiadosť majú len predbežný charakter a nemôžu zasahovať do práv a právom chránených záujmov, nakoľko tento zásah spôsobí až rozhodnutie podľa § 27a ods. 3, 5, 7 zákona o podpore a pomoci, proti ktorému bude môcť sťažovateľka využiť riadne opravné prostriedky.

24. Žalovaný 1.) zároveň uviedol, že nie je oprávnený rozhodovať o uložení povinnosti sťažovateľke na vrátenie finančných prostriedkov v správnom konaní. V prípade vzniku nezrovnalosti z dôvodu porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania prijímateľom žalovaný 1.) má iba možnosť vystaviť správu a žiadosť, aby bolo možné túto nezrovnalosť uplatniť a následne vymáhať na základe rozhodnutia podľa § 27a ods. 5 zák. č. 528/2008 Z.z.

25. Žalovaný 1.) mal za to, že odkladu vykonateľnosti správy spolu so žiadosťou nemožno vyhovieť, pretože sťažovateľka jednoznačne nepreukázala, že by jej korekciou hrozila závažná ujma. Taktiež poukázal na to, že ani správa ani žiadosť nezakladajú možnosť exekučného (civilného alebo správneho) konania nakoľko nie sú materiálne vykonateľné.

IV.

Vyjadrenie žalovaného 2.)

26. Žalovaný 2.) sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril v písomnom vyjadrení z 10. mája 2017, v ktorom navrhol zamietnutie kasačnej sťažnosti v súlade s § 461 SSP, nakoľko napadnuté uznesenie krajského súdu považoval za vecne správne. Žalovaný 2.) mal za to, že preskúmanie napadnutých rozhodnutí prostredníctvom správneho súdnictva súdom nie je prípustné, a to podľa § 7 písm. e) SSP, ktorý ustanovuje, že správne súdy nepreskúmajú rozhodnutia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania.

27. Žalovaný 2.) uviedol, že v tejto fáze riešenia nezrovnalosti žalovaní prostredníctvom zaslania správy a žiadosti v súlade s § 26 ods. 3 zákona o pomoci a podpore splnili svoju oznamovaciu povinnosť. Správa ani žiadosť však v tejto fáze riešenia nezrovnalosti nijakým z uvedených spôsobov nemôžu reálne zasiahnuť do práv a oprávnených záujmov sťažovateľky a ani spôsobiť ujmu na subjektívnych právach sťažovateľky, právne postavenie sťažovateľky sa v ich dôsledku nemení a napadnuté rozhodnutia slúžia len ako podklad pre ďalšie konanie žalovaných.

28. Ďalej uviedol, že následky na ktoré sťažovateľka poukazuje a ktorými by sa malo zasahovať do jej subjektívnych práv (povinnosť zaplatiť 1,5 násobok sumy uvedenej vo výzve) zatiaľ nenastali, nakoľko správne konanie, výsledkom ktorého je správne rozhodnutie podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore nebolo začaté. Tento následok bude možné preskúmať až keď riadiaci orgán vydá rozhodnutie podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore. Až v tomto štádiu riešenia nezrovnalosti dôjde k autoritatívnemu zásahu do právnej sféry sťažovateľky, teda k uloženiu povinnosti, ktorú sťažovateľka doposiaľ nemá. Dopad na práva a právom chránené záujmy sťažovateľky má až právoplatné a vykonateľné rozhodnutie riadiaceho orgánu vydané v správnom konaní podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore, ktoré je preskúmateľné odvolacím orgánom a je preskúmateľné aj v rámci správneho súdnictva.

29. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5S/145/2015, z ktorého citoval: „Správny súd nesmie extenzívne poňatou preskúmavacou činnosťou zasahovať do právomoci moci výkonnej. Cieľom takejto úpravy bude teda predísť situácii, kedy by súdy vstupovali do potenciálne neskončených správnych konaní preskúmaním procesných rozhodnutí, čoho dôsledkom by mohlo byť až narušenie trojdelenia moci...“.

30. Záverom poukázal na doterajšiu rozhodovaciu prax vo veciach o preskúmanie správy o zistenej nezrovnalosti a žiadosti o vrátenie NFP a na ustanovenie § 28 SSP, z ktorého vyplýva, cit.: „Správny súd môže výnimočne odmietnuť žalobu fyzickej alebo právnickej osoby, ktorá ma zjavne šikanóznym charakter alebo ktorou sa sleduje zneužitie práva či jeho bezúspešné uplatňovanie.“ Vzhľadom na uvedené žalovaný 2.) konštatoval, že v prípade sťažovateľky ide o umelé predlžovanie procesu vysporiadania nezrovnalosti a konaním sťažovateľky je žalovaným v konečnom dôsledku znemožnené konať a v tomto procese pokračovať.

31. K žiadosti sťažovateľky o priznanie odkladného účinku kasačnej žaloby uviedol, že v tomto prípade nie sú splnené podmienky vzniku závažnej ujmy, pretože okamžitý výkon rozhodnutí nie je možný. Dôsledkom výkonu napadnutých rozhodnutí je len začatie správneho konania, ktoré v čase podania žaloby začaté nebolo, proti správnomu rozhodnutiu môže sťažovateľka podať riadny opravný prostriedok a toto právoplatné rozhodnutie môže byť preskúmané aj v rámci správneho súdnictva.

V.

Právna úprava, právne názory kasačného súdu

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti sťažovateľky (453 ods. 1 a ods. 2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

33. Najvyšší súd z predloženého spisového materiálu krajského súdu zistil, že sťažovateľka sa žalobou podanou na krajskom súde dňa 16. septembra 2016 domáhala preskúmania zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21502322/S04 zo dňa 20. júla 2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26250120030/Z04 zo dňa 20. júla 2016.

34. V prejednávanej veci uzatvorila sťažovateľka zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného

príspevku s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, a to podľa § 15 ods. 1 zákona o pomoci a podpore, na realizáciu aktivít projektu s názvom „Výbudovanie Výučbového centra komunikácie a vizualizácie“, ITMS kód projektu: 26250120030. Na základe uvedenej zmluvy boli sťažovateľke poskytnuté finančné prostriedky na účel uvedený v predmetnej zmluve na základe uskutočneného verejného obstarávania. Následne v období od 21. apríla 2015 do 23. decembra 2015 bol u sťažovateľky vykonaný vládny audit č. A694, č. K4029, prostredníctvom ktorého došlo aj k overeniu verejného obstarávania na daný predmet zákazky. Ministerstvo financií na základe zistení vykonaného vládneho auditu zaslalo listom č. MF/007920/2016-1471 zo dňa 29. januára 2016 na Úrad pre verejné obstarávanie podnet na výkon kontroly u sťažovateľky.

35. Žalovanému 1.) bol dňa 15.06.2016 doručený list označený ako Žiadosť o uplatnenie korekcie na základe výsledku kontroly Úradu pre verejné obstarávanie k projektu č. ITMS 26250120030, v ktorom MF SR na základe záverov kontroly verejného obstarávania vykonanej ÚVO požiadalo žalovaného 1.) o splnenie opatrenia a zohľadnenie odporúčania k nedostatku uvedenom v Správe z vládneho auditu č. A694, č. K4029, t. j. uplatniť finančnú opravu vo výške 25 % na všetky výdavky deklarovane Európskej komisii v rámci overovaného verejného obstarávania.

36. Na základe Protokolu ÚVO a Žiadosti MF SR vykonal žalovaný 1.) opätovnú administratívnu kontrolu predmetného verejného obstarávania, na základe ktorej vystavil kontrolný zoznam na identifikáciu porušenia zásad verejného obstarávania zo dňa 01. júna 2016 a Záznam z administratívnej kontroly zo dňa 08. júna 2016, v ktorých špecifikoval uvedené zistené nezrovnalosti.

37. Na základe predmetnej opätovnej administratívnej kontroly verejného obstarávania a Protokolu ÚVO vystavil žalovaný 1.) dňa 21. júla 2016 list pre žalobcu označený ako „Správa o zistenej nezrovnalosti a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov pre projekt č. 26250120030“. Jeho prílohou boli Správa o zistenej nezrovnalosti č. N21502322/S04 zo dňa 20. júla 2016 a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 26250120030/Z04 zo dňa 20. júla 2016.

38. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnom procese poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

39. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

40. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnom procese preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

41. Podľa § 7 SSP, správne súdy nepreskúmajú

a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,

b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,

c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,

d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom

procesne,

e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,

f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,

g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,

h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

42. Podľa § 14 ods. 18 zákona o pomoci a podpore, rozhodnutia vydané v konaní podľa tejto časti zákona nie sú preskúmateľné správnym súdom.

43. Predmetom kasačného konania bolo preskúmanie uznesenia krajského súdu ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania kasačný súd skúmal aj povahu napadnutej správy a žiadosti. Kľúčovou otázkou sa pre kasačný súd stalo právne posúdenie možnosti súdneho prieskumu Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21502322/S04 zo dňa 20. júla 2016 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 26250120030/Z04 zo dňa 20. júla 2016, ktoré krajský súd zhodne so žalovanými považovali za nepreskúmateľné v správnom súdnictve. Túto právnu otázku presvedčivo vyriešil krajský súd, pričom najvyšší súd sa s dôvodmi jeho rozsudku v tejto časti plne stotožňuje.

44. Rozsah preskúmvavej činnosti súdu v správnom súdnictve je vymedzený tak, že preskúmvaniu podliehajú zásadne všetky rozhodnutia orgánov štátnej správy, ktorými sa rozhodlo o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb. Predmetom preskúmania musí byť právoplatné rozhodnutie ako výsledok určitého postupu správneho orgánu.

45. Ďalšou podmienkou je, že fyzická osoba alebo právnická osoba musí tvrdiť (procesne), že bola ukrátená na svojich právach. Súdna prax trvá na tom, že k ukráteniu musí dôjsť na subjektívnych právach žalobcu. Pojem „svojich právach“ treba vysvetľovať reštriktívne. Musí ísť o práva, a nie o záujmy alebo oprávnené záujmy. Toto subjektívne právo sa opiera alebo vychádza zo všeobecne záväzného právneho predpisu.

46. Vylúčenie postupu správnych orgánov, ktorým neboli priamo dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zo súdneho prieskumu súvisí s tým, že bez priamej spojitosti by došlo k neprimeranému rozšíreniu možnosti napádať postupy správnych orgánov v správnom súdnictve.

47. Správne súdnictvo je založené na princípe generálnej klauzuly, s výnimkou tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje. Rozsah právomocí pri preskúmaní správnych rozhodnutí je teda obmedzený negatívnou enumeráciou rozhodnutí, ktoré správne súdy nepreskúmvajú. Rozhodnutia, ktoré správne súdy nepreskúmvajú, sú vymedzené v ustanovení § 7 SSP. Predmetné ustanovenie v písmene a) až h) obsahuje taxatívny výpočet konkrétnych druhov rozhodnutí, ktoré sú vylúčené zo súdneho prieskumu.

48. Kasačný súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa jedná o konanie podľa druhej časti zákona o pomoci a podpore, keďže predmetom preskúmvanej veci je eventuálne vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov na prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe v rámci Operačného programu: Výskum a vývoj.

49. Kasačný súd dáva v prvom rade do pozornosti citované ustanovenie § 14 ods. 18 zákona o pomoci a podpore, z ktorého jednoznačne vyplýva, že rozhodnutia vydané v konaní podľa druhej časti tohto

zákona nie sú preskúmateľné súdom. Predmetné ustanovenie ešte podporne odkazuje na ustanovenie § 7 písm. h) SSP.

50. Kasačný súd sa v tomto smere stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, že správa a žiadosť ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože sami o sebe nepredstavujú zásah do práva a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu. V tomto smere odvolací súd poukazuje na opakované vyjadrenia žalovaných 1.), 2.) o predčasnom podaní žaloby, pretože ku dňu jej podania neexistovalo právoplatné správne rozhodnutie o vrátení finančných prostriedkov podľa § 27a ods. 5 zákona o pomoci a podpore. Povinnosť sťažovateľky vrátiť finančné prostriedky vznikne až na základe tohto právoplatného rozhodnutia, ktoré už bude spôsobilé zasiahnuť do jej subjektívnych práv a bude predstavovať spôsobilý predmet súdneho prieskumu v rámci správneho súdnictva.

51. Predmetnú správu a žiadosť je možné považovať podľa názoru senátu najvyššieho súdu za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a citovaného zákona.

52. Kasačný súd zdôrazňuje, že v prípade, ak na základe podanej žiadosti sťažovateľka nevráti poskytnuté finančné prostriedky, následne žalovaný 2.) v zmysle zákona začne správne konanie, výsledkom ktorého bude rozhodnutie o uložení povinnosti vrátiť finančné prostriedky, ktoré bude po vyčerpaní opravného prostriedku v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov podliehať súdnemu prieskumu správnym súdom a ktoré bude aj materiálne vykonateľné. Rovnako to platí aj vo vzťahu k prípadnej povinnosti vrátiť jeden a pol násobok sumy uvedenej vo výzve, ktorú môže uložiť iba žalovaný 2.) vydaním rozhodnutia, ktoré môže byť následne preskúmané správnym súdom. Uvedený záver je podporený aj novšou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. sp. zn. 1Sžf/87/2015 zo 14. februára 2017, sp. zn. 1Sžf/95/2015 zo 14. februára 2017, sp. zn. 4Sžf/56/2015 z 8. júna 2016).

53. Na základe všetkých vyššie citovaných zákonných ustanovení a právnych argumentov dospel kasačný súd k záveru, že sťažovateľkou napadnutá Správa o zistenej nezrovnalosti č. N21502322/S04 zo dňa 20. júla 2016 a Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov č. 26250120030/Z04 zo dňa 20. júla 2016 nie sú preskúmateľné správnym súdom.

54. Pokiaľ sa sťažovateľka v rámci kasačnej sťažnosti domáhala priznania jej odkladného účinku, kasačný súd rozhodol, že tejto kasačnej sťažnosti odkladný účinok neprizná. Vychádzal pritom z horeuvedenej argumentácie, že správa ani žiadosť nie sú spôsobilé spôsobiť sťažovateľke závažnú ujmu, nakoľko nemôžu zasiahnuť do jej práv a právom chránených záujmov. Kasačný súd preto návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 447 ods. 2 SSP v spojení s ustanovením § 188 SSP zamietol.

55. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd skonštatoval, že s právnymi námietkami sťažovateľky sa správny súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde. Za stavu, že správny súd predmetnú vec správne právne posúdil, neporušil práva sťažovateľky na spravodlivý proces, pričom ďalšie námietky uvedené v kasačnej sťažnosti neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

56. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že účastníkom tohto konania náhradu trov nepriznal. Konkrétne sťažovateľke z dôvodu jej neúspešnosti v tomto konaní (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP) a žalovaným z dôvodu, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 168 SSP).

57. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednodhlasne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.